

MAX EUWE WERELDKAMPIOEN

door Ruud Stam

In 1935 won de Nederlander Max Euwe het wereldkampioenschap schaken, dat van 3 oktober tot 15 december in Nederland gehouden werd. Hij speelde tegen de regerend wereldkampioen Alexander Aljechin (1882-1946). Euwe won met 15,5-14,5 in 30 partijen. In 1937 verloor hij zijn wereldtitel weer aan Aljechin (15,5-9,5). Na de dood van Aljechin werd Botwinnik in 1946 in Groningen wereldkampioen, met op slechts een halve punt gevolgd door Euwe.

De wetenschappelijk spelende Euwe kwam in 1935 Aljechin in een van diens zwakke periodes tegen. De bon vivant Aljechin was nl. een stevige drinker en kettingroker. Toen Euwe in de 30e partij in gewonnen stelling remise aanbood - sinds 1929 telden remises weer - accepteerde de verslagen wereldkampioen en feliciteerde Euwe met een hoera. In de daarop volgende twee jaren onthield Aljechin zich strikt van alcohol en nicotine. Dat was de voorwaarde om in 1937 de titel te kunnen heroveren.

In Nederland was de euforie groot. De laatste partij van de match van 1935 werd "de parel van Zandvoort" genoemd. Velen wilden delen in Euwes glorie, en de nijverheid speelde daarop in met tal van producten die herinnerden aan deze grootse overwinning. Zo zien we o.a. op pijpen van Goedewaagen en op sigarenbandjes de historische overwinning terug.

Machgieles (Max) Euwe werd op 20 mei 1901 in Amsterdam geboren en overleed op 26 november 1981 eveneens in Amsterdam. Hij was wiskundige, schaakgrootmeester en theoreticus, en was van 1921 tot 1958 Nederlands kampioen. Van 1964 tot 1971 was hij hoogleraar aan de hogescholen van Rotterdam en Tilburg in de methodologie van de geautomatiseerde informatieverwerking. Hij publiceerde tal van boeken over het schaken en over de informatica.

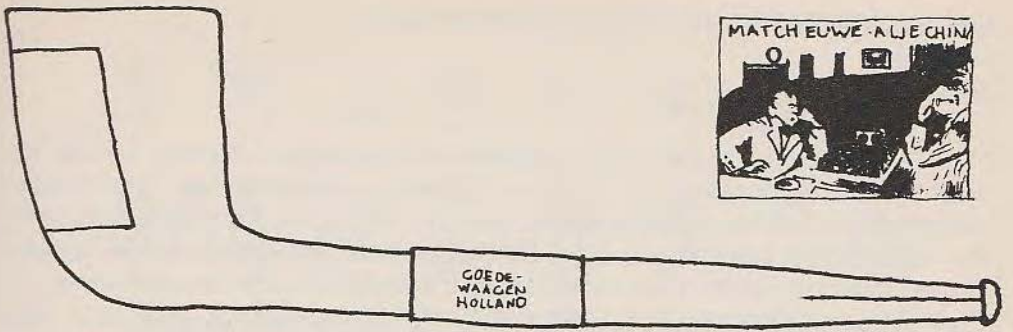
Literatuur:

- Ploeger, M. en de Zeeuw, M.: 40 Jaar topschaak. 1986
- Schuster, T. en Bij de Weg, M.: Het grote schaakboek. 1987

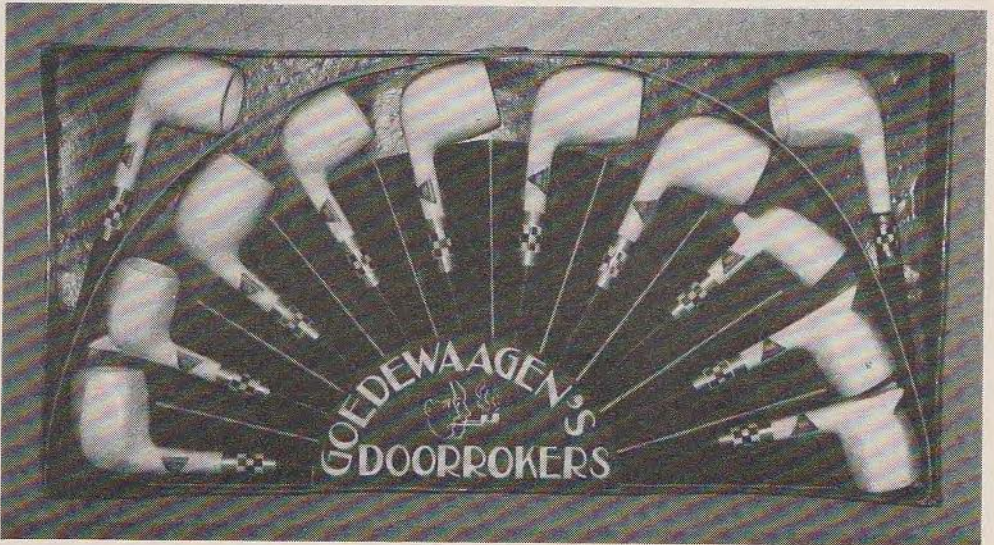
Afbeeldingen:

1. Doorroker van Goedewaagen met afbeelding van de match. Ws. 1936. Coll. Ruud Stam.
2. Doos met doorrokers van Goedewaagen. Uitgebracht in 1936. Op de zijkant van de doos staat handgeschreven het woord "schakers". De busjes van de pijpen zijn voorzien van een schaakbord-motief. Een klein rood driehoekig stickertje "GOEDEWAAGEN 1937" is op de steel gekleefd. Alle pijpen zijn voorzien van hetzelfde plaatje, nl. twee schakende grootmeesters met de tekst: "MATCH EUWE ALJECHIN". Coll. Fred Tymstra.
3. Sigarenbandjes van een onbekende fabriek. Op de bovenste een schaakbord met een paard. Op de onderste een schaakbord met een wereldbol. Coll. Fred Tymstra.

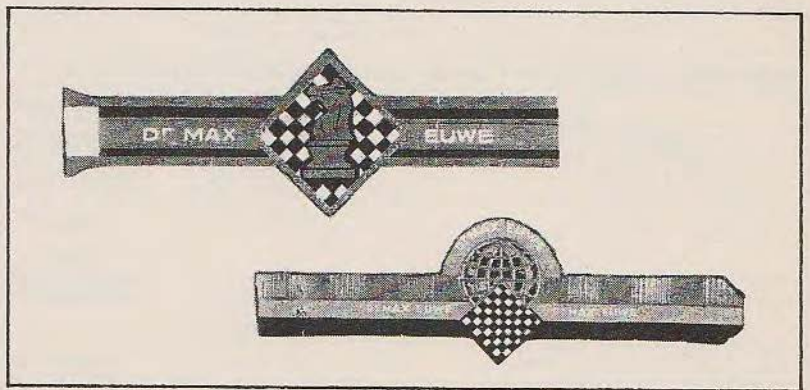
Met dank aan Jolanka v.d. Perk (tekening), H. v.d. Meulen (Informatie) en Fr. Tymstra (foto's).

Afb. 1

Afb. 2

Afb. 3